

Kampen mot forfalskninger

Etterstempling hos Post i Butikk

av Kolbjørn Schjølberg

Det er tre teoretiske forfalskningskategorier når det gjelder PiB-avtrykk:

- 1) Etterstempling av enhetsnummer, dvs. etter brevetts postgang.
- 2) Forfalskning av selve PiB-stempelet (hittil ukjent, meg bekjent).
- 3) Forfalskning av PiB-stempelavtrykket, f.eks. med kopi-maskin (hittil ukjent, meg bekjent).

Fram til nylig hadde jeg ikke sett eller hørt om noen forfalskede eller etterstemplede PiB brev. Imidlertid, høsten 2012 kom jeg over følgende auksjonsbeskrivelse: "550 moderne C6 brev med PiB stempler". Som PiB-samler syntest jeg dette var for godt til og være sant! Jeg fikk tilslaget – en brevlot adressert til **Egmont Mortensen Serieforlag** (Hjemmet, Norsk Ukeblad etc). Ganske raskt viste det seg at det var for godt til å være sant, og at her var ugler i mosen. Etter iherdig og nøye studie av materialet kunne jeg med overveiende sikkerhet fastslå at 440 av de 550 brevene var etterstemplede (altså, forfalsket)! Det som tydelig hadde skjedd, var at noen hadde kjøpt et større parti brev adressert til Egmont

Mortensens Serieforlag, Oslo. Brevene er i hovedsak adresserte til ulike konkurranser i bladene "Hjemmet" og "Norsk Ukeblad". **De av brevene som har gått ustemplet gjennom postgangen, pluss et fåtall stemplede, har forfalskeren tatt med til en rekke PiB rundt omkring, og fått etterstemplet!** I gjennomsnitt er 9 brev etterstemplet ved én enkelt PiB, og totalt har jeg registrert etterstempling hos **49 forskjellige PiB** (se tabell nedenfor). Det interessante med akkurat denne lot'en er at når jeg setter opp listen med PiB'er involvert, er dette foruten forfalskerens "hjemsted", rett og slett vedkommendes "ferierute"...

Figur 3: Forfalskningstabber: Spansk poststempel overstemplet ved PiB 122541, 2 mnd. etter postgangen. Norsk Ukeblad nr. 11/2012 ble utgitt 12.03.12 med konkurransefrist 26.03 – altså er PiB-datering mer enn 2 mnd. etter konkurranseslutt!

Figur 2: Eksempel på forfalskning: Svensk poststempel overstemplet ved PiB 122541, 2 mnd. etter postgangen!

Beklageligvis innbefatter dette også PiB'er i mitt samleområde i Møre & Romsdal.

3 kategorier etterstemplinger

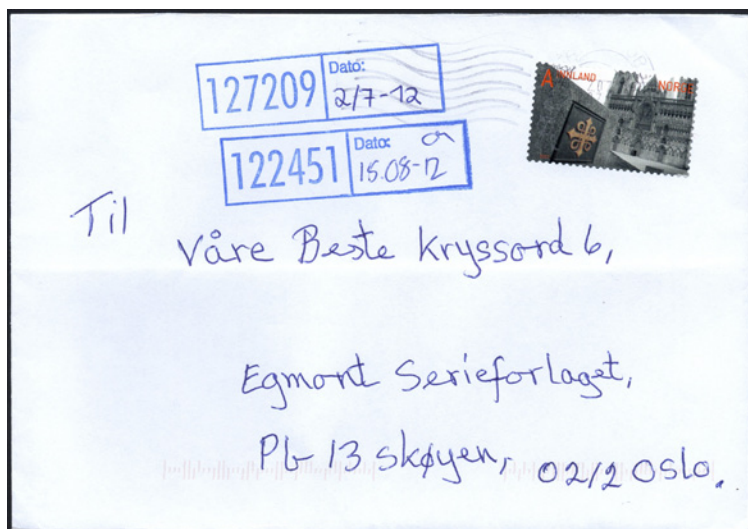
Det er tre "hovedkategorier" av etterstemplede brev adressert til Egmont Mortensen Serieforlag:

Kategori 1: Postalt korrekte kansellerte brev, men med PiB etterstempling

Kategori 1 kan lett verifiseres med at sverten i enhetsstemplet ligger oppå Posten Norge stempelet. En kraftig lupe bør benyttes for å være sikker på dette. Men i tilfeller likt det i Figur 1 er det innlysende, og forfalskningen kan lett avsløres. Her kan man trygt si at forfalskeren har "sovet i timen" uten muligens å innse at "morsom" etterstempling fra PiB faktisk er ensbetydende med forfalskning. Av de 440 brevene jeg er sikker på er forfalsket, utgjør kategori 1 kun 10-12 brev. Et slikt forfalsket, overstemplet

Figur 1.

eksempel, er vist i Figur 1.

I brevlotten var imidlertid enda verre eksempler. Jeg viser her to brev sendt fra utlandet, etterstemplet av forfalskeren ved PiB her i Norge. Først ute er et brev fra Sverige, stemplet *Karlstad* 27-03-2012 (Figur 2). Deretter har vi et brev fra Spania, stemplet *Playa De Los Christianos* 28.03.12 (Figur 3). Begge er avstemplet med PiB 122541 (Kiwi Vik, Hole, Buskerud), datert 30.05.12. Her er forfalskerens tabbekvote ganske stor:

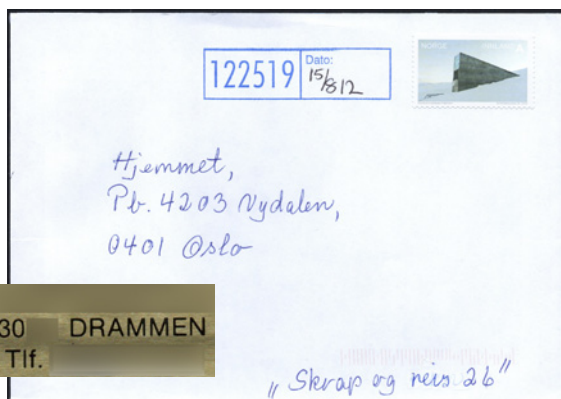
Tabbe #1: PiB-avtrykket dekker **over** de utenlandske poststemplene.

Tabbe #2: Signert PiB-dato

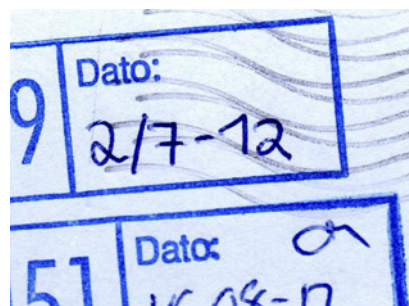
er drøye 2 måneder etter postgangen ...

Tabbe #3: Spania-brevet er innsendt til Norsk Ukeblads "Kryss og Vinn #11". Norsk Ukeblad's "Kryss og Vinn" konkurranser har en innsendelsesfrist på ca. 15 dager. Dvs. at nr. 11/2012, som ble utgitt 12.03.12, har innsendelsesfrist ca. 27.03 (og stemplingsdato 28/3 er dermed realistisk om enn i seneste laget!). Imidlertid er signert PiB-dato 30.05.12 helt urealistisk – det er drøye 2 måneder etter innsendelsesfristen – og blad nr. 22 var allerede utgitt per den dato.

Her har forfalskeren oversett

Figur 5: Eksempel på forfalskning: To brev som har gått ustemplet gjennom postgangen, ett med avsender 30xx Drammen (over), og ett fra 60xx Ålesund (M&R) (t.h.). Begge etterstemplet hos PiB 122519 (Joker Flesberg, Buskerud) datert 15/8-12, innsendt til Hjemmets "Skrap og Vinn" i nr. 26/2012 som ble utgitt nesten 2 måneder tidligere, den 25. juni 2012.

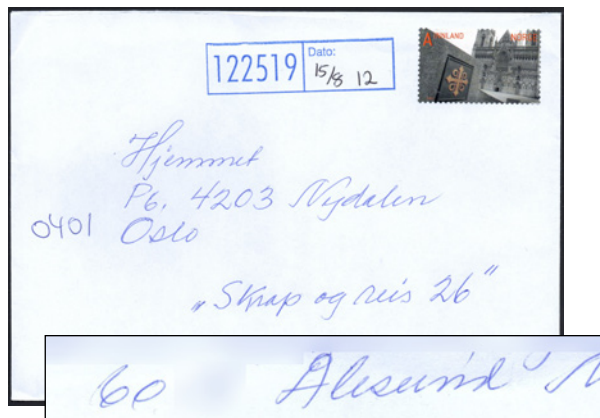

Figur 4: Eksempel på forfalskning: Ekte PiB avtrykk 127209 (Nesna, Nordland) bundet til forsendelse, dvs. overstemplet, med Posten Norge. Deretter etterstemplet 122451 (Hole, Buskerud) som **dekker over** Posten Norge stemplet – altså stemplet etter postgangen. "Naivt" datert 6 uker etter postgangen.

alt dette, og dermed tråkket ettertrykkelig i salaten.

Kategori 2: Brev opprinnelig avstemplet ved PiB, deretter etterstemplet ved annen PiB.

Fra eksemplene over skulle man tro at forfalskningene ikke blir mer innlysende – men nei da. I lotten fant jeg til og med flere brev med Ekte PiB-avtrykk, men i tillegg med etterstemplete avtrykk. Et eksempel er vist i Figure 4: PiB 127209 (Coop Nesna, Nordland) datert 2/7-12, bundet til forsendelsen (ergo, 100% sikkert ekte bruk) med Posten Norge 02.07.12. Deretter etterstemplet 122451 (Hole, Buskerud) datert 15.08.12 – **6 uker etter postgangen** – og i tillegg dekker PiB-avtrykk over Posten Norge-stemplet. Her

skriker det etterstempling! Det er imidlertid verdt og merke seg den korte tiden som er gått mellom at brevet ble mottatt hos Egmont, og til det kom forfalskeren i hende – ca. 6 uker. Mindre enn 10 brev i lot'en hadde slik innlysende forfalskning.

Kategori 3: Brev som har gått gjennom postgangen ustemplet, og deretter PiB etterstempelt.

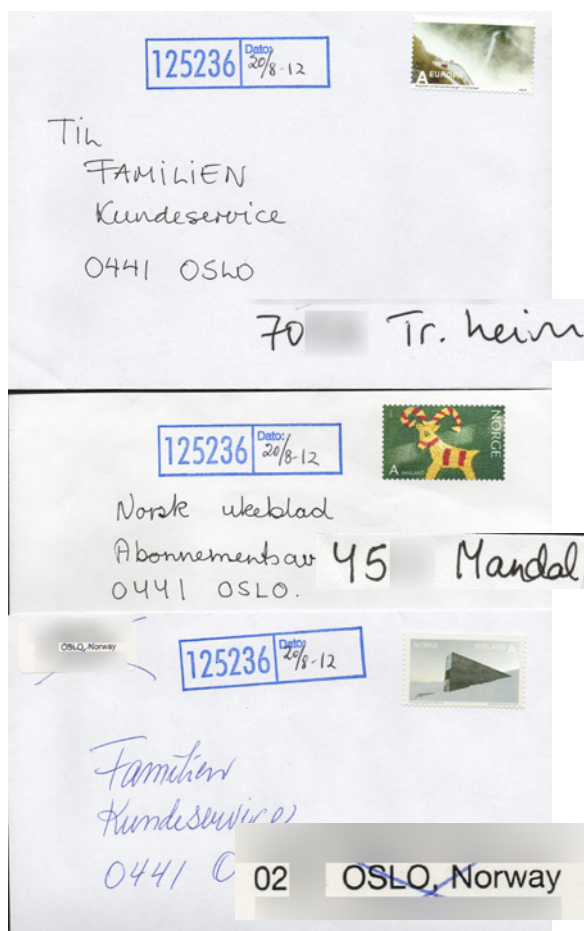
Det er langt vanskeligere og avsløre etterstemplinger ved PiB når enhetsnummer-avtrykket ikke berører Posten Norge stemplet, samt når brevene har gått ustemplet gjennom postgangen. I Egmont-lotten jeg fikk tilslag på, var ca. 95% av frimerkene ikke kansellert (forsendelsen var kun med oransje strekkode). Det er nok akkurat dette som har gjort etterstemplingen mulig: De PiB-ansatte trodde sikkert dette var brev som virkelig skulle postlegges. Imidlertid går forfalskeren likevel i baret. De avslørende punkt er

- 1) avsenderadresser fra andre fylker / landsdeler enn PiB'ens,
- 2) kombinert med PiB-datering ofte flere måneder etter den aktuelle konkurransen brevene er innsendt til.

I lot'en fant jeg brev innsendt til konkurransene i Hjemmet "Skrap og Reis 25", 26, 27, 28 og 29 – **alle signert i samme PiB på samme dag, opp til 2 måneder etter innsendelsesfristen!** Totalt omfattet dette stempel fra 13 PiB'er i perioden 8.-20. august 2012 (uthevet med rød skrift i Tabell 1). Er man i tvil når disse konkurransene ble avholdt, finnes den informasjonen på Egmont Forlags nettsider: Hjemmet nr. 25 ble utgitt 18.06.12, nr. 26 den 25.06.12, nr. 27 den 02.07.12, nr. 28 den 09.07.12 og nr. 29 den 16.07.12. Jeg finner det totalt usannsynlig at mange ulike lesere (adressen på framsiden er stort sett alle med ulik håndskrift.) fra så mange ulike steder sender inn svar opptil 2 måneder etter innsendelsesfristen! I figur 5 vises to slike eksempler – brev etterstempelt ved PiB 122519 (Joker Flesberg, Buskerud) der ett brev har avsender fra Drammen, det andre fra Møre & Romsdal. Selv om man kan hevde at avsenderen fra Ålesund kanskje var på ferie i Buskerud og postla brevet der, ryker likevel dette argumentet når man ser næyere etter på adressaten: Begge brevene er innsendt til Hjemmets "Skrap og Vinn" nr. 26/2012; utgitt 25.06.12 – altså er brevene datert fra PiB nesten 2 måneder senere – lenge etter at konkurransen er over. Dessuten er datoen den samme som den opplagte Buskerud-etterstemplingen vist i Figur 4 – nemlig 15/8-12.

I Figur 6 vises 3 eksempler fra PiB 125236 (Bæverfjord S-lag, Surnadal, M&R) datert 20/8-12. Imidlertid har brevene avsendere fra det ganske land – Trondheim, Mandal og Oslo.

Hovedparten av de 550 brevene er PiB-stempelt i august, men et fåtall fra mai og noen fra juli fantes også. Faktisk ser det ut som om forfalskeren har

Figur 6: Eksempel på forfalskning: Tre brev som har gått ustemplet gjennom postgangen, etterstempelt ved PiB 125236 (Bæverfjord, M&R). Innfelt er avsenderadressene som er fra andre fylker enn PiB'ens (navn og adresse samt siste del av postnummeret er fjernet).

vært på ferietur til Møre & Romsdal og Trøndelag sommeren 2012, da det er en "sti" av PiB-brev fra Buskerud og nordover til Møre & Romsdal og Sør-Trøndelag i den perioden. Typisk er mellom 8 og 12 (postalt ustemplede) brev etterstempelt ved samme PiB. De fleste er udaterte, men i de tilfellene PiB-ansatte skrev på dato, er alle da signert på en og samme dag.

Liste over PiB registrert med etterstemplede PiB

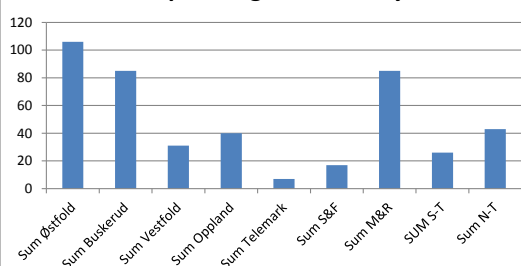
Basert på bevisene omtalt ovenfor, grupperte jeg brevene etter PiB, som vist i Tabell 1 og Figur 7. **Listen er ikke komplett**, jeg har i ettertid sett lignende brev med andre PiB-avtrykk forsøkt omsatt på QXL. Også de resterende 110 brevene i lot'en jeg kjøpte er tvilsomme, men disse er jeg mer usikre på. Innimellom disse finnes et lite (<10) brev med ekte PiB-avtrykk på avsenderstedet. Konklusjonen

Antall etterstemplede Egmont-brev pr. PiB

Enh.nr	PiB	Ant. brev	Enh.nr	PiB	Ant. brev
Østfold			Telemark		
121104	Joker Skjeberg.....	8	122606	Kiwi Austbygd, Tinn	7
121193	Joker Grålum.....	7	Sum Telemark		
121194	Kiwi Lisleby	8			
121202	Coop Prix Mattis, Tistedal.....	9	Sogn & Fjordane		
121275	Kiwi Risum.....	8	124569	Eurospar Krokane, Floar	5
121418	Kiwi Frydenberg	8	124637	Coop Raudeberg, Vågsøy	12
122451	Kiwi Skjærhalden.....	9	Sum Sogn & Fjordane		
122462	Meny Wilbergjordet.....	6			
122466	Spar Klavestadhaugen.....	8	Møre & Romsdal		
122512	Coop Mega Hafslundsøy.....	10	124558	Coop Mega Surnadal.....	6
122544	Kiwi Brødløs, Halden	8	125140	Coop Prix Aure	9
122547	Kiwi Vesterøy, Hvaler.....	9	125227	Coop Marked Frei	9
122591	Ica Glommen, Fredrikstad	8	125228	Joker Straumen, Smøla.....	7
Sum Østfold		106	125232	Bunnpris Halså	9
			125236	Bæverfjord S-lag.....	10
Buskerud			125392	Bunnpris Årø, Molde	8
122345	Meny Åssiden, Drammen.....	14	125399	Kiwi Nordbyen, Molde	8
122516	Joker Darbu, Øvre Eiker.....	8	125466	Bunnpris Frei.....	9
122519	Joker Flesberg.....	11	125471	Handleriet Nordlandet, Kr.sund N	10
122540	Kiwi Landfalløya.....	10	Sum Møre & Romsdal		85
122541	Kiwi Vik, Hole	8			
122552	Kiwi Lampeland, Flesberg	10	Sør-Trøndelag		
122564	Rimi Gamlegrendåsen, Kongsberg	8	125153	Bunnpris Angeltrøa, Trondheim.....	9
122613	Meny Stortorvet, Kongsberg	8	125521	Bilhjelp 1 Rissa.....	8
122623	Bunnpris Skotselv, Øvre Eiker	8	125559	Coop Marked Stadsbygd.....	9
Sum Buskerud		85	Sum Sør-Trøndelag		26
Vestfold			Nord-Trøndelag		
122437	Meny Holmestrand.....	8	125541	Coop Prix Frosta.....	12
122525	Rimi Gullhaug	7	125548	Coop Prix Norsileiret, Steinkjer	10
122641	Kiwi Kleivbrottet, Holmestrand.....	9	126191	Lothar Larsen, Steinkjer	9
122642	Spar Kullboden, Holmestrand	7	Skorovas Namsskogan	12	
Sum Vestfold		31	Sum Nord-Trøndelag		43
Oppland			Sum totalt		
122246	Coop Marked Lalm, Vågå.....	11	440		
122250	Kiwi Kvam.....	8	Tabell 1: Liste over etterstemplede Egmont-brev, listet per PiB, fylkesvis. Rød font indikerer de av brevene adressert til Hjemmet's "Skrap og Vinn" konkurranser i juni-juli 2012, med PiB-datering etter konkurransefristens utløp; hovedsaklig i perioden 8.-20. august 2012.		
122229	Kiwi Grua	10			
122676	Kiwi Roa, Lunner	11			
Sum Oppland		40			

min, etter et nøye innblikk på disse 550 brevene, er at såfremt PiB-stemplet ikke er bundet til forsendelsen (overstemplet) av Posten Norge-avtrykket, må alle "PiB-brev" adressert til Egmont Mortensens forlag anses som forfalsket (etterstemplet). Jeg antar at antall forfalskede Egmont-brev er "betydelig", og ikke begrenset til den lotten jeg kjøpte. Brevene vist i denne artikkelen, med flere, er oversendt Oslo Filatelistklubbs falsifikatsamling, og resten destruerte jeg ved brenning etter samsvar med auksjonarius. Slik vil ihvertfall dette materialet aldri nå markedet igjen.

Etterstemplede Egmont brev fylkesvis

Figur 7: Liste over etterstemplede Egmont-brev, fylkesvis. Forfalskerens hjemstedsområde + ferierute sommeren 2012?